בס"ד

גיליון דו שבועי שע"י "מורשת הנחל"

מורשת להנחיל

גליון י"ג | פר' לך לך - וירא | חשוון תשפ"ז

הַכֹּל, שֶׁעִקָּר הוּא הָאֱמֶת!

אנחנו מוקפים.

בכל אשר נפנה, לאן שנביט - אנחנו מוקפים.

ונולדנו ככה. גדלנו ככה. והרי זה מעין טבע. כביכול מוטבע בנו עמוק, מקיף אותנו מכל צד. וככה אנחנו, נולדים אל תוך - מוקפים ב - כַּמָּה מִינֵי חֹשֶׁךְ וּשְׁקָרִים, אַרְצִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת; אל תוך עמל אחד עיקר: להתנתק מהכל ולהדבק באמת.

"כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כותב רבי נתן, "שֹׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ גָּבוֹהַּ מְאֹד מְאֹד, כַּמּוּבָא, רַק שֶׁיָּרְדָה לְאַרְצִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת זֶה הָעוֹלָם בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה, כְּדֵי שֶׁדַּיְקָא עַל-יְדֵי-זֶה תָּשׁוּב לִמְקוֹרָהּ בִּשְׁלֵמוּת נִפְלָא וְכוּ', וְכָל אָדָם שֶׁבָּעוֹלָם מִגָּדוֹל וְעַד קָטָן בְּהֶכְרֵחַ שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו כַּמָּה וְכַמָּה הִרְפַּתְקָאוֹת וְכוּ'"

ההרפתקאה העיקרית, אולי, היא החשכה העוטפת, מסבבת ומסתירה את האמת, מנסה להעצים את עינינו לבל נביט, לבל נראה, לבל נשים לב אל האור הגדול המאיר.

כל אדם וסביבתו, כל אדם ויער חייו, כל אדם והרי הרפתקאותיו - כל אלה יוצרים את מה שנדמה לנו שהוא אנחנו.

והרי אלה כל עיקרי חייו של האדם: עירו, ארצו, מולדתו, משפחתו - הכל כאשר לכל.

"כִּי זֶה יָדוּעַ", אומר רבי נתן, "שֶׁהַקְּלִפָּה קָדְמָה לַפְּרִי וּבְכָל אֶרֶץ וּבְכָל מָקוֹם, אַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ שָׁם הַרְבֵּה טוֹב, אֲבָל יֵשׁ בְּכָל מָקוֹם כַּמָּה מִינֵי חֲשֵׁכוֹת הַמַּחֲשִׁיכִים אֶת הָאֱמֶת, דְּהַיְנוּ מַה שֶּׁבְּכָל אֶרֶץ רֻבָּם רוֹדְפִים אַחַר תַּאֲוֹת, וּבְכָרֶט אַחַר הַמָּמוֹן וְהַכָּבוֹד וְכוּ' כְּאִלּוּ זֶה הַדֶּרֶךְ נִתַּן מִסִּינַי חַס וְשָׁלוֹם."

טוב הרבה ברא הבורא בעולמו. ארץ ישראל היא טוב שכזה, תפילה היא טוב שכזה, אמונה היא טוב שכזה.

הצד השווה שבהם, שכולם אמת, ולכולם אי אפשר לזכות באמת - כך, פשוט: **אי אפשר לזכות!** - אלא על ידי אמת.

אמת!

וכי מילתא זוטרתא היא? אמת!

היא גופא קשיא! איך משיגים את האמת הזו? **איפה נמצאת האמת הזו?!**

ומאור עינינו, גאון עוזינו, מוהרנ"ת זיע"א מאיר: לא בשמים היא, לא רחוקה היא!

מהו אדם? כשאני אומר "אתה", כשאתה אומר "אני" וכשאנו אומרים "אנחנו", למה אנו מכוונים? לבשר? גידים? עצמות? יסודם בעפר וסופם בעפר! כחציר יעופו, וימי קיומם כצל חולף.

מהו אדם?

"עִקַּר הָאָדָם הוּא הַנְּשָׁמָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁבּוֹ שֶׁזֶּה כָּל הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּסְּפָרִים וּמוּבָא בִּדְבָרָיו זַ"ל בְּסִימָן כב שֶׁמַּה שֶּׁנִּקְרָא אֵצֶל הָאָדָם 'אֲנִי' הוּא רַק עֶצֶם הַנְּשָׁמָה, כִּי בְּשַׂר הָאָדָם נִקְרָא בְּשֵׂר אָדָם וְעִקַּר הָאָדָם הוּא הַנְּשָׁמָה וְהַנְּשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֱלֹקִי מִמַּעַל -

שֶׁהוּא עֶצֶם הָאֱמֶת"!

כשאני אומר "אני", כשאתה אומר "אתה", כשמישהו אי שם אומר "אנחנו" - לא בשר ולא גידים ולא עצמות: נשמה. עצם הנשמה!

"שֶׁרַק זֶה נִקְרָא 'אֲנִי' כְּשֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עַל עַצְמוֹ וְכֵן רַק זֶה נִקְרָא 'אַתָּה' אוֹ 'לְךָ' כְּשֶׁמְּדַבְּרִים עִמּוֹ לְנוֹכֵחַ".

מונעים, מפריעים, משטינים ומקטרגים יש הרבה. אמת יש רק אחת.

ומהם צריך לברוח - ואליה צריך לברוח.

ואיך?

וְזֶהוּ "לְךָ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ", כִּי כַּמָּה מִינֵי חֹשֶׁךְ וּשְׁקָרִים הַנִּמְשָׁכִים מֵאַרְצְךָ, דְּהַיְנוּ מֵהָעִיר וְהַמְּדִינָה שֶׁנִּתְגַּדֵּל בָּהּ, כִּי זֶה יָדוּעַ שֶׁהַקְּלִפָּה קָדְמָה לַפְּרִי וּבְכָל אֶרֶץ וּבְכָל מָקוֹם אַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ שָׁם הַרְבֵּה טוֹב אֲבָל יֵשׁ בְּכָל מָקוֹם כַּמָּה מִינֵי חֲשֵׁכוֹת הַמַּחֲשִׁיכִים אֶת הָאֱמֶת, וְצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִזֶּה וְלָצֵאת מֵאַרְצְךָ הַנַּ"ל **וְתֵלֵךְ לְךָ לַעֲצָמְךָ לִנְקֻדַּת הָאֱמֶת שֶׁזֶּה עִקַּר עַצְמְךָ כִּי אִם תִּסְתַּכֵּל עַל הָאֱמֶת תָּבִין הֵיטֵב כִּי לֹא זֶה הַדֶּרֶךְ לְבֹא לַתַּכְלִית הַנִּצְחִי לָעוֹלָם הַבָּא. וְכֵן וּמִמּוֹלַדְתְּךָ**, דְּהַיְנוּ שֶׁיֵּצֵא מֵהָרַע וְהַחֹשֶׁךְ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מִצַּד הַהוֹלָדָה בְּחִינַת "הֵן בָּעָוֹן חוֹלָלְתִּי" וְכוּ', וְכֵן וּמִבֵּית אָבִיךָ שֶׁהוּא מִשְׁפַּחְתּוֹ, כִּי יֵשׁ כַּמָּה שְׁטוּתִים וּשְׁקָרִים שֶׁנִּדְבָּק בּוֹ מִצַּד מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁמַּחֲזִיקִים עַצְמָן לְמְיֻחָסִים גְּדוֹלִים וּכְאִלּוּ כָּל הַכָּבוֹד שַׁיָּךְ לָהֶם וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה שְׁאָר שְׁטוּתִים וּבִלְבּוּלִים, **וּמִכָּלָּם צִוָּה לוֹ ה' יִתְבָּרֵךְ שֶׁיֵּצֵא וְיֵלֵךְ מֵהֶם לְךָ דַּיְקָא, דְּהַיְנוּ לַעֲצָמְךָ שֶׁהוּא עֶצֶם נִקְדַּת הָאֱמֶת שֶׁהוּא כָּל הָאָדָם** כַּנַּ"ל".

"וְאָז תָּבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ - שֶׁהוּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֶעֱשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל - זֶה שֶׁאוֹמְרִים אֶלֹקֵי אַבְרָהָם שֶׁהוּא שְׁלֵמוּת הַתְּפִלָּה וֶאֱמוּנָה וְכוּ', וְנִבְרְכוּ וְכוּ' שֶׁהוּא בְּחִינַת נִסִּים וְכוּ', כִּי **לְכָל זֶה תִּזְכֶּה עַל־יְדֵי הָאֱמֶת".**

האמת נמצאת. אצלך, אצלי, אצלינו. היא קיימת בעצם קיומינו - בעצם הנשמה.

היא שלי, היא שלך, היא שלנו.

ו"הֶחָפֵץ בָּאֱמֶת צָרִיךְ לִזָּהֵר לְמִשֹּׁךְ עַצְמוֹ תָּמִיד לְעֶצֶם נִקְדַּת הָאֱמֶת שֶׁלּוֹ כְּפִי מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ בָּאֱמֶת שֶׁזֶּהוּ לְךָ לְךָ, 'לְךָ' דַּיְקָא, דְּהַיְנוּ לְעַצְמְךָ, **לְעֶצֶם נִקְדַּת הָאֱמֶת הַשַּׁיָּךְ לְךָ, וְכַמּוּבָא בְּהַמַּעֲשֶׂה שֶׁל הֶחָכָם וְהַתָּם, שֶׁאָמַר הַתָּם זֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ וְזֶה מַעֲשֶׂה שֶׁלִּי."**

עַל־כֵּן בָּאֱמֶת צְרִיכִין תְּפִלָּה וְשִׂיחָה הַרְבֵּה וּלְדַבֵּר הַדִּבּוּר בָּאֱמֶת כַּנַּ"ל עַד שֶׁיִּזְכֶּה תָּמִיד לְמִשֹּׁךְ עַצְמוֹ אֶל הָאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ.

(ע"פ ליקוט"ל שבת ז, גניבה ה')

מהנעשה והנשמע

|||

וּתְקַבְּלוּן אוּלְפָּן חֲדַת בְּחֶדְוָא מִבְּחִירֵי צַדִּיקַיָּא

יום הילולת אדמו"ר זיע"א הוא יום להתחדשות בהתקרבות לרבינו הק' וקיום עצותיו.

לאחר שזכו לעבודת הלילה ותפילה בכוח ובנעימה בצוותא חדא בתפילת הוותיקין בבית מדרשינו, הסבו מאות אברכי ובחורי החבורות לסעודת הילולת אדמו"ר זיע"א, שהתקיימה בסוכת בית מדרשינו הגדול במא"ש ברוב פאר והדר.

דברים כגחלי אש נשמעו מפי הר"ר וואלף שווארץ שליט"א, לעובדא ולמעשה איך לקיים עצותיו הק' בתמימות ופשיטות, כשלאחר מכן הציבור הק' רקד בשמחה רבה, בהודיה להשי"ת על נועם גורלנו שזכינו להתקרב ולטעום מאור של רביז"ל.

גם לאחר מניין שני התקיימה סעודת הילולא, בה נשמעו דברים נלהבים הר"ר מרדכי שלום רוזנפלד שליט"א.

אחה"צ התקיים סדר לימוד ב'תורה הזמנית' לעשרות הבחורים, לנצל כראוי את יום קדוש זה בלימוד תורתו הק'.

אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלינו, שזכינו לטעום ולדעת מאורו של רבינו הק'

|||

דא וואוינט א ברסלבער

לקראת זמן חורף התקיים כינוס מיוחד לאברכי 'שנה ראשונה', שע"י חבורות האברכים ירושלים, להכין את ליבם בחשיבות השתתפות בחבורה מידי שבוע בשבוע, שזה הערובה לבניית הבית על אדני רביה"ק, וקיום עצותיו הק'.

הכינוס התפרס ע"פ כל שעות אחה"צ, כלל בין היתר פאנל מיוחד ע"י הר"ר ראובן שיף, הר"ר בנימין פראנק והר"ר יחיאל רוזנבלט שליט"א ודרשה נפלאה מפי הרה"ח ר' שלום מיקוף שליט"א - בעניין הכרוך חד בחברו, איך מחזיקים מעמד כשצוללים ישר לחיים עם טרדות הפרנסה ועוד, ואיך זוכים לחיים מלאי חיות ושמחה? בכוח הרבים, 'החבורות השבועיות', וההאבת חברים.

האברכים יצאו עם החלטה ברורה: לא מפספסים שום חבורה!

|||

בית שמש מתחדשת

לאור בקשת אברכי בית שמש, השבוע התקיימה אסיפה של כלל נציגי 'חבורות האברכים' בית שמש, ביחד עם חלק מחברי הנהלת מורשת הנחל, לדון איך להכניס התחדשות אמיתית ב'חבורות האברכים' בעיר בית שמש.

הדיונים הארוכים והמעמיקים, הביאו בכפם החלטה להקים וועדה של כמה מתוך נציגי החבורות שיהיו המנוע של כל פעילות 'חבורות האברכים' בבית שמש, שיפעלו לצד חבר הנהלת 'מורשת הנחל' הר"ר ישראל יצחק ברוין שליט"א, שהצטרף להנהלה בתקופה האחרונה, ואחראי על אגף 'חבורות האברכים' בארה"ק.

אנו תפילה שבע"ה כבר בתקופה הקרובה תתחיל התנופה בעיר בית שמש ת"ו.

הגאון רבי **בצלאל גלינסקי** שליט"א
לשליחת שאלות או הערות בפקס 1532-5822913

דיני הזכרת טל ומטר

טעה ולא שאל מטר במקומו

בארץ ישראל מתחילין לשאול על הגשמים בברכת ברך עלינו מליל ז' במרחשון. אם טעה ולא הזכיר בברך עלינו, אם נזכר קודם שחתם הברכה, לכתחילה יחזור ל'ותן טל ומטר' ויאמר משם כסדר, ובדיעבד אם הזכיר היכן שנזכר וחתם הברכה יצא.

אם חתם הברכה, וקודם שהתחיל ברכת תקע נזכר שלא שאל מטר, דעת הרבה אחרונים שיאמר שם ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה, ודי בכך. אבל המשנ"ב כתב דהרבה ראשונים ס"ל שלא מועיל לומר בין הברכות, ולכן טוב יותר להמתין ולאומרו בברכת שומע תפילה קודם 'כי אתה שומע'. ויש שכתבו שאם חושש שישכח לאומרו בשומע תפילה, יסמוך על שיטת האחרונים לאומרו קודם שאומר תקע, וכדי לצאת שיטת המשנ"ב יאמרנו גם בשומע תפילה.

אם נזכר אחר שכבר התחיל ברכת תקע, יכול לשאול בברכת שומע תפילה, וקודם כי אתה שומע יאמר 'ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה'.

נזכר לאחר שסיים ברכת שומע תפילה יאמרנו קודם שאומר רצה, ואם אמר רק ברוך אתה ה', לדעת האחרונים הנ"ל יחתום הברכה ויאמר ותן טל ומטר, אבל לשיטת המשנ"ב יאמר למדני חוקיך ויאמר ותן טל ומטר וימשיך כי אתה שומע וכו'.

ואם התחיל כבר לומר רצה, חוזר לברכת ברך עלינו, ואם חזר לברכת שמע קולינו ושאל שם על המטר שוב אין מחזירין אותו, דיש כמה ראשונים דס"ל דלכתחילה אם התחיל רצה חוזר לשמע קולינו.

סיים תפילתו ע"י אמירת יהי לרצון [השני], אפי' שעדיין לא עקר רגליו חוזר לראש.

ספק אם שאל מטר

אם מסופק אם הזכיר או לא, עד שלשים יום בחזקת שאמר כמו שרגיל, וצריך לחזור ולהתפלל. ואם יודע שקודם שהתחיל להתפלל היה בדעתו להזכיר, ואחר שגמר להתפלל התחיל להסתפק אם הזכיר, אם נתעורר לו הספק מיד בגמר תפילתו [וכ"ש בתוך תפילתו], יחזור ויתפלל, אבל אם רק אחר זמן מופלג התעורר לו הספק, א"צ לחזור ולהתפלל.

נחלקו הפוסקים אם הדבר תלוי באמירת צ' פעמים או בשלשים יום, ונפ"מ באמירת טל ומטר שכיון שבשבת אין שואלין, אין צ' פעמים בשלשים יום, וכן נפ"מ בשליח ציבור שאומר צ' פעמים בפחות מל' יום, והכרעת המשנ"ב דיש להקל כשתי הדעות, שמספיק או ל' יום או צ' פעמים.

שכח כמה פעמים בברך עלינו ותיקן עצמו ע"י השאלה בשומע תפילה, אעפ"כ מהני אחר ל' יום שייחשב שהורגל לשונו לשאול כדינו.

יש מהראשונים שהציעו לומר צ' פעמים רצוף ותן טל ומטר לברכה, כדי שאם יסתפק לא יצטרך לחזור, אמנם אין דבר זה מוסכם, ולכן כתבו האחרונים שעדיף שלא יעשה עצה זו, כי עדיין יישאר בספק ומה הרויח מזה, ולכן עדיף שלא יעשה עצה זו, ואם יסתפק יחזור כפי שנתבאר לעיל.

זמן ההזכרה בחוץ לארץ ודין בן א"י בחו"ל או להיפך

בחוץ לארץ מתחילין להזכיר ס' יום אחר תקופת תשרי, שהוא בין הרביעי לחמישי בחודש דצמבר [בשנה זו (תשפ"ז) הוא בליל כ"ה בכסלו, וכיון שחל בליל שבת, מתחילין במוצ"ש].

בן חו"ל שנמצא בא"י או להיפך, נחלקו גדולי הפוסקים אם הולכים לפי מקומו שהגיע משם, או לפי מקומו שנמצא כעת, והמשנ"ב הביא שתי הדעות ולא הכריע, ולכן נכתוב הכרעת הפוסקים למעשה.

בן א"י הנמצא בחו"ל כגון הנוסע לאומן או לשאר דברים

אם יצא מא"י אחר ז' חשוון כשכבר התחיל לשאול, ממשיך לשאול כדרכו בברך עלינו. והרוצה לצאת כל הדעות ישאל רק בשומע תפילה ויאמר כך: 'ותן טל ומטר בארצינו הקדושה'.

אם יצא מא"י קודם ז' חשוון, דעת רוב הפוסקים שלא יזכיר כלל, אולם כמה אחרונים כתבו שיכול לשאול בשומע תפילה ויאמר כך: 'ותן טל ומטר בארצינו הקדושה'.

בן חו"ל הנמצא בא"י כגון אורחים, או בן ישיבה מחו"ל הלומד בא"י

כיון שהוא עצמו זקוק לגשמים כי הוא נמצא במקום הזקוק לגשמים, לכן אין חילוק אם נמצא בא"י קודם ז' חשון או שהגיע אח"כ, יש לו להזכיר בברכת השנים, וכשחוזר לחו"ל לפני שמתחילים לשאול שם, יפסיק מלשאול. ויש מי שאומר שאם עתיד לחזור לחו"ל לפני הזמן שמתחילים שם לשאול, שלא ישאל בברכת השנים אלא בשומע תפילה.

שליח ציבור

כשמתפלל לפני העמוד באופן שא"צ להזכיר בברך עלינו, ומתפלל במקום שמזכירין או להיפך, בלחש יתפלל כפי שצריך לנהוג, ובחזרת הש"ץ יתפלל כפי מנהג המקום שמתפלל בו,

שכח טל ומטר במנחה בערב שבת ונזכר בליל שבת

הנה אם שכח יעלה ויבוא במנחה של ר"ח, שדינו שצריך לחזור ולהתפלל, אבל נזכר בלילה, דאף אם יתפלל כעת שני פעמים ערבית כדי להשלים המנחה שהחסיר, הרי ממילא לא יזכיר יעלה ויבוא, ולא ירויח כלום כשיחזור ויתפלל, נחלקו בזה הראשוניים, י"א דמה שלא הזכיר יעלה ויבוא נחשב כמו שלא התפלל כלל, ולכן, אע"פ שלא ירויח כעת הזכרת יעלה ויבוא, מ"מ חסר לו תפילה, ועליו להשלימה כעת ע"י שני תפילת ערבית. וי"א דדין הזכרת יעלה ויבוא הוא רק דין הזכרה, וחיסורה לא מחשיב את התפילה כמי שאינה, ולכן באופן שלא ירויח להזכיר כעת יעלה ויבוא, אין טעם לחייבו להתפלל שוב. והשו"ע הכריע מחמת מחלוקת זו דיחזור ויתפלל עם תנאי שאם אין חייב להתפלל, תהיה תפילתו תפילת נדבה.

וכתב המשנ"ב שאם אירע לו דבר זה במנחה של ערב שבת ונזכר בליל שבת, לא יחזור ויתפלל עם תנאי של נדבה, כיון שאין תפילת נדבה בשבת, ומחמת הספק לא יתפלל.

ועכשיו יש לדון בשכח טל ומטר במנחה בערב שבת ונזכר בליל שבת, דאם יחזור ויתפלל שתיים, ממילא לא ישלים את הזכרת טל ומטר, האם צריך להתפלל שתיים או לא כמו בשכח יעלה ויבוא.

הטעם לחלק בין טל ומטר ליעלה ויבוא, כתב הגר"ח מבריסק [על הש"ס] דיעלה ויבוא יש מקום לומר שהוא רק הזכרה ואי הזכרתו אינו חיסרון בעצם התפילה, לכן כשאין מתקן חיסרון זה בתפילתו השניה, אין טעם לחזור, אבל שאלת טל ומטר ודאי אינו רק הזכרה, אלא חלק ממטבע התפילה בימות הגשמים, וכשלא הזכירו לכו"ע חיסר תפילה, ועליו להשלימו בתפילה הסמוכה, אף אם לא יתקן הזכרת השאלה.

אמנם דעת הגרש"ז אויערבאך דאין חילוק בין יעלה ויבוא לטל ומטר [וכן משמע קצת במשנ"ב ק"ח,לה], ובשניהם תלוי במחלוקת הראשונים הנ"ל, וכיון שאין נדבה בשבת, לא יחזור ויתפלל.

קדומים

תשע"ט

החבורה הוותיקה ב'חבורות האברכים'

בבית ידידינו
הר"ר **דוד יהודה (דוקי) גרינוולד** ז"ל

הר"ר בנימין פראנק שליט"א
לשליחת שאלות קו 'לחדש נעורי'
04-8107299 שלוחה 8

מן הבאר
בנתיבות בני הנעורים

הדרך הנכונה ל'מארי דחושבנא'

שאלה:

ידוע שבהתבודדות יש לעשות חשבון הנפש ורציתי לדעת איך עושים זאת, האם צריך להחזיק בכיס פנקס שבו אני רושם כל מה שנכשלתי במשך היום ואח"כ יושבים בהתבודדות ועושים חשבון נפש ע"פ פינקס זה?

תשובה:

א. לאו דווקא אמנם היו (ואולי עדיין קיימים פה ושם כאלו) בעלי מוסר שהתנהגו כך אבל אצל אנ"ש לא שמענו שכך התנהגו וגם לא רואים בספרי רבינו הנהגה כזו.

ב. כי עיקר חידושו של רבינו בעניין עצת ההתבודדות הוא לפרש את הלב לפני ה' יתברך 'כדבר איש אל רעהו' ו'כתינוק הקובל' או כ'בן המתחטא' לפני אביו שבשמים, וע"כ אף שבאמת עניין 'החשבון הנפש' תופס מקום נכבד מאוד בעבודת ההתבודדות וכמעט שלא ייתכן ההתבודדות מבלי לערוך חשבון על מה שהיה ביום שעבר, אך הכל באופן של שיחת הלב והשתפכות הנפש לפני ה' יתברך, 'מספרים' לפני ה' יתברך איך עבר היום, וממילא מספרים גם את כל מה שנכשלנו ואז מתחרטים ומתמרמרים מבקשים מחילה וצועקים על להבא, ובאופן זה זוכים לחוש חזק מאוד את רחמי ה' יתברך ואת רצונו להרבות לסלוח ולמחול אפי' על אלפי חטאים שנכשלנו ח"ו, ויש לפעמים אשר כמעט אפשר 'לשמוע' איך ה' יתברך מנחם ומחזק אותנו שהכל יתוקן (ראה תו' רנ"ט קמא)

> הקשר והחיבור העמוק והלבבי עם ה' יתברך, קרבת אלוקים דק עדין ומתוק שלא ניתן לזכות אליו אלא ע"י שברון לב של 'שפכי כמים לבך נוכח פני השם'!.

משא"כ שיטת 'הפינקס' הוא ל'שבת עם עצמו' ולא 'בינו לבין קונו', ואז עלול האדם לעשות את חשבון הנפש או באופן טכני וקר או באופן כבד ומייאש, מבלי להרגיש את נוכחות ה' יתברך ורחמיו האין סופיים, (ואולי באמת בגלל זה נטשו הדורות האחרונים מנהג זה), ואפי' אם אחד כן יצליח להתנהג כך באופן בריא עדיין הוא מפסיד את עיקר העיקרים והוא: הקשר והחיבור העמוק והלבבי עם ה' יתברך, קרבת אלוקים דק עדין ומתוק שלא ניתן לזכות אליו אלא ע"י שברון לב של 'שפכי כמים לבך נוכח פני השם'!.

ג. לא שיש בעיה עם עצם רשימת העוונות בפינקס, אדרבא אם הינך רואה בזה תועלת שזה עוזר לך לזכור בהתבודדות את מה שהיה משך היום או שהרשימות מסדרים לך את המחשבה ואת סדר הדיבורים בעת ההתבודדות, למה לא זו עצה יפה אבל בתנאי שזה יהיה בינך לבין קונך, שתיעזר בפינקס כדי לספר מתוכו את 'סיפור יומך' לפני ה' יתברך 'והפנקס' לא יקלקל את ה'שפכי כמים ליבך' ולא יסתיר את ה'נוכח פני ה'' ולא יאטום את ה'לספר לפניו כל ליבו' כמו לפני חבר וידיד אמת!

שאלה:

ידוע שצריך לעשות כל יום התבודדות ושמעתי שכתוב בזוהר שצריך לעשות חשבון הנפש לפני השינה רציתי לשאול אם אני עושה התבודדות בצהריים האם עלי לעשות שוב 'חשבון הנפש' לפני השינה.

תשובה:

א. אשריך שאלו הם הדאגות שלך, והנה ב'סדר היום' שערך ר' יצחק ברייטר הי"ד כותב בסעיף ד' להיות ממארי דחושבנא ולהתוודות לפני השינה על כל פגמי היום ההוא, וזהו על אף שבסעיף י"ב כבר כותב בהרחבה לעשות כל יום התבודדות ולהתוודות אז וכו' יעויין שם - רואים מכך שאכן מן הראוי להתוודות שוב לפני השינה.

ב. והטעם בזה הוא פשוט שכמו שההתבודדות של אתמול צריך רחמים מרובים שתעזור לאדם בשביל להפקיד רוחו ונשמתו ליוצרו בעת שינתו, נקייה ומכובסת בווידוי ותשובה, כך גם ההתבודדות של אמצע היום שהיא קצת רחוקה מזמן השינה והפקדת הנשמה, לצערינו ייתכן עד השינה יכולים ח"ו להיכשל שוב בעוד עניינים ה' יתברך ירחם.

ג. אלא שלכאורה מי שזוכה לומר קריאת שמע שעל המיטה בנוסח האר"י ז"ל הרי זוכה שם להתוודות ולבקש מחילה ולקבל ד' מיתות בי"ד כך שאם זוכה לומר דברים אלו בכוונה הרי שבוודאי נחשב ע"י זה ממארי דחושבנא 'ונשמתו תעלה למעלה לתת דין וחשבון מפעלה' כאשר היא נקייה בס"ד.

ד. ואכן כאן המקום לעורר לקרוא קריאת שמע שעל המיטה בכוונה ואשרי מי שזוכה לומר כפי שתקן האר"י וכפי אשר נהוג היה תמיד אצל אנ"ש וכמוזכר עניין זה בליקו"ה (סוף או"ח) וכפי אשר מוהרנ"ת מבקש ע"כ בליקו"ת (תפילה ל"ה).

אשרי שיואחז בזה!

תַּקְצִיר: שִׁמְעוֹן שָׂם לֵב שֶׁהַנֶּהָג פּוֹנֶה לְדֶרֶךְ עָפָר צְדָדִית לַמְרוֹת שֶׁלְּפִי דִּבְרֵי אָבִיו הַנַּהָג הָיָה אָמוּר לִנְסֹעַ בַּדֶּרֶךְ הָרָאשִׁית. הַנֶּהָג מִתְעַקֵּשׁ שֶׁהוּא נוֹסֵעַ בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, וְאַבָּא מִתְעַקֵּשׁ אִתּוֹ שֶׁהוּא טוֹעֶה

נחמן אלינסקי

הַמִּלּוּי בְּאוּקְרָאִינָה

סִדְרָה מְרַתֶּקֶת בְּהֶמְשֵׁכִים

פֶּרֶק י"ג:

חִלּוּפֵי צְעָקוֹת

לֵוִי, שֶׁהִתְעוֹרֵר זֶה עַתָּה מֵהַשֵּׁנָה, בָּהָה נִכְחוֹ מְבֻלְבָּל.

הוּא שָׁמַע אֶת אַבָּא מַמָּשׁ צוֹעֵק עַל הַנַּהָג הַגּוֹי, כְּשֶׁהַנַּהָג מִצִּדּוֹ עוֹנֶה לוֹ בְּכַעַס, וְאַבָּא שׁוּב עוֹנֶה לוֹ בִּצְעָקָה - וְלֹא הִצְלִיחַ לְהָבִין מָה קוֹרֶה.

אַבָּא וְהַנַּהָג דִּבְּרוּ בְּאוּקְרָאִינִית, שָׂפָה שֶׁהוּא אֵינֶנּוּ מֵבִין, כָּךְ שֶׁלַּמְרוֹת שֶׁהֵבִין שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם וִכּוּחַ מְאוֹד לֹא נָעִים, הוּא לֹא הִצְלִיחַ לְהָבִין עַל מָה הַמְּהוּמָה.

"שִׁמְעוֹן!", הוּא לָחַשׁ בְּשֶׁקֶט, מְפַחֵד שֶׁהַנַּהָג יִשְׁמַע אוֹתוֹ מְדַבֵּר, וְיַתְחִיל לִצְעֹק גַּם עָלָיו. "מָה קָרָה? מָה קָרָה?!"

שִׁמְעוֹן עָנָה לוֹ גַּם הוּא בִּלְחִישָׁה. "אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ! הַנֶּהָג יָרַד מֵהַכְּבִישׁ הָרָאשִׁי לְדֶרֶךְ צְדָדִית. אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁבִּכְלָל לֹא הָיִינוּ אֲמוּרִים לִנְסֹעַ כָּאן! אַבָּא אָמַר שֶׁאֲנַחְנוּ אֲמוּרִים לִנְסֹעַ רַק בַּכְּבִישׁ הָרָאשִׁי לְפָחוֹת שְׁעָתַיִם, אֲבָל אַחֲרֵי עֶשְׂרִים דַּקּוֹת בִּלְבַד שֶׁל נְסִיעָה בַּכְּבִישׁ הָרָאשִׁי, הַנֶּהָג יָרַד לְדֶרֶךְ הֶעָפָר הַזּוֹ".

לֵוִי הִתְחִיל לְהָבִין מָה קוֹרֶה, וְנִסָּה לְהַסְבִּיר אֶת הַמְּצִיאוּת לְעַצְמוֹ עַד הַסּוֹף. "רֶגַע, לָמָּה הַנַּהָג עָשָׂה אֶת זֶה?" הוּא שָׁאַל.

אֲבָל שִׁמְעוֹן חָזַר שׁוּב עַל אוֹתָהּ תְּשׁוּבָה שֶׁעָנָה גַּם עַל הַשְּׁאֵלָה הַקּוֹדֶמֶת: "אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ! מִיָּד כְּשֶׁרָאִיתִי שֶׁהוּא יוֹרֵד לַכְּבִישׁ הַצְּדָדִי, הֵעַרְתִּי אֶת אַבָּא וּמֵאָז אַבָּא מִתְוַכֵּחַ עִם הַנֶּהָג. אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁאַבָּא אוֹמֵר לוֹ שֶׁהוּא טוֹעֶה, וְהַנֶּהָג מִתְוַכֵּחַ שֶׁזֶּה כֵּן הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה..."

|||

אַחֲרֵי חִלּוּפֵי צְעָקוֹת בֵּין אַבָּא לַנַּהָג, פָּנָה אֲלֵיהֶם אַבָּא וְאָמַר לָהֶם "יְלָדַי הַיְקָרִים. אֲנִי לֹא מַצְלִיחַ לְהָבִין מָה קוֹרֶה כָּאן. בָּרוּר לִי שֶׁהַנֶּהָג טָעָה בַּדֶּרֶךְ, אֲבָל מִסִּבָּה שֶׁלֹּא מוּבֶנֶת לִי - הוּא לֹא מוּכָן לְהוֹדוֹת בְּשׁוּם אֹפֶן שֶׁהוּא עָשָׂה טָעוּת. הוּא מִתְעַקֵּשׁ אִתִּי שֶׁזּוֹ הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, וְלֹא מוּכָן לְשַׁנּוֹת אֶת דַּעְתּוֹ בְּשׁוּם אֹפֶן!"

"אֲבָל אַבָּא" שָׁאַל לֵוִי, וְרַק לְאַחַר שֶׁהִתְחִיל לְדַבֵּר קָלַט בְּעַצְמוֹ שֶׁיֵּשׁ רְעָדָה קַלָּה בְּקוֹלוֹ, "אוּלַי הַנֶּהָג נוֹסֵעַ מֵאֵיזֶה שְׁבִיל כְּדֵי לְקַצֵּר אֶת הַדֶּרֶךְ וּלְהַגִּיעַ מַהֵר יוֹתֵר לַגְּבוּל?"

"לֹא, זֶה לֹא יִתָּכֵן" אָמַר אַבָּא, מוּדָע לְכָךְ שֶׁהָאֱמֶת הַפְּשׁוּטָה תַּגְבִּיר אֶת הַפַּחַד בְּלִבּוֹת יְלָדָיו, אַךְ יוֹדֵעַ גַּם שֶׁלְּהַסְתִּיר מֵהֶם אֶת הָאֱמֶת - רַק יַגְבִּיר אֶת הַפַּחַד עוֹד יוֹתֵר... "כַּאֲשֶׁר אָנוּ נוֹסְעִים עַל כְּבִישׁ יָשָׁר כְּדֵי לְהַגִּיעַ מִנְּקֻדָּה אַחַת לִנְקֻדָּה אַחֶרֶת - לֹא שַׁיָּךְ בַּמְּצִיאוּת לְקַצֵּר אֶת הַדֶּרֶךְ. רַק אִם מְדֻבָּר בִּכְבִישׁ מְפֻתָּל שַׁיָּךְ לִפְעָמִים לִנְסֹעַ בַּשְּׁבִיל לֹא מְסֻמָּן, וְכָכָה לַעֲקֹף פִּתּוּל גָּדוֹל בַּכְּבִישׁ. אֲבָל כָּאן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים

ומקבלין דין מן דין

חבורות האברכים

שעת לילה מוקדמת, ברחוב העיר ההמולה בשיאה, זה הולך וזה בא, איש איש ענייניו ועסקיו. בצידי דרכים צועד לו אברך. לכאורה חלק מהנוף, אך בהתבוננות קלה, הוא צועד אחרת. המטרה אחרת, היעד אחר, כל מהותו משדרת עניין אחר לגמרי... בשעה כל העולם פוסע לכיוון אחד, צועד הוא לכיוון אחר - לחיי העולם הבא.

עם כניסתו ל'חבורה' השבועית, מתקבל האברך ע"י חבריו במאור פנים, רק הידידות וה'שלום עליכם' כבר שווים הכול, אש הממיסה כל הבל העולם הזה. אחרי טעימה קלה ו'גדולה לגימה שמקרבת' נפתחים הלב והפה, דיבורים פשוטים אמיתיים וקולעים נשפכים מפי החברים. בחלק מהחבורות ישמעו דיבוריו של אחד מחשובי האברכים המדבר בחסד מדיבוריו הנחמדים של ה'נחל נובע'; ברובם ישתתפו האברכים ויוסיפו כל אחד מדיליה, כל אחד והרגשתו הוא כפום מה דמשער בליביה. לא יהיו אלו דיבורים גבוהים או רעיונות וחידושים הנעימים לדורשם ותו לא, כאן נשמעים דיבורים אמיתיים, עצות ודרכים החצובים מרום גבהי מרומים הנכונים לכל יהודי באשר הוא, מריש כל דרגין ועד תכלית דיוטה האחרונה...

לא תמיד אפשר לזהות מבחוץ. לפעמים נראים שני אברכים דומים זה לזה, עוסקים בעבודת ה', לומדים, מתפללים ומשתדלים להיות יהודים כשרים באמת, אך בפועל שונים הם אחד מרעהו עד לבלי הכיר, הראשון אמנם ממשיך בכל כוחו בעבודת ה' כפי יכולתו, אך משום מה עוברים החיים על פניו כרצף ארוך ומתמשך, בנקודות מסוימות הצליח הבעל דבר להפילו בשינה עמוקה ורצופה, עם הזמן טבע במרוץ החיים ועבודות שפעם בערו בעצמותיו מתרחקות והלכות ממנו. הרגשותיו בעבודת ה' מתערפלות מתרחקות והולכות, וליבו זועק, מה העצה? מה הפתרון להישאר רענן ואיתן בעבודת ה' גם מול משברי גלי החיים?

לעומתו חברו, קלט את הנקודה בה תלוי הכול: 'החבורה'. כדי להישאר בעבודת ה', להחזיק בהתקרבות לצדיק וקיום עצותיו, קבע רביה"ק בעצמו את הדרך, 'רק תחזיקו עצמכם יחד' יהיה זה אברך הקם חצות וכל חייו סובבים בחיפוש הצדיק, אברך הממלא ג' סדרים בכולל, אברך העמל לפרנסתו, לא משנה מי ומה תפקידו בעולם, על דבר אחד לא שייך לוותר בעד כל מחיר שבעולם, 'חבורה שבועית'.

רחוק מאור הזרקורים, בלי הרבה רעש ותעמולה, בשקט ועקביות מתמשכת, פועל במלוא הקיטור המפעל האדיר ששמו: 'החבורות'. 10 חבורות בירושלים, 12 חבורות בבית שמש, בהם משתתפים מעל 250 אברכים כל שבוע, בבוקר ובערב בצהריים ואחרי הנץ, בכל זמן אפשרי ולכל גיל שהוא. חבורה אחת מתמקדת בשיעור וחברתה בשיחת חברים. כל אחד מוצא את עצמו בחבורה המתאימה לו, בשעה שנוחה לו ובמקום הנוח ביותר. מאתיים חמישים עולמות של אברכים שכל אחד כחייל דרוך על עמדו, שבוע אחרי שבוע, כשמאיר וכשלא, כשנוח וכשעסוקים. פעם בשבוע נעצר הכול, "מה שאנו משיחים ביום רביעי רגיל, לא ישיג רבי אחר בגן עדן" (שיש"ק הישן א תרמב)

כל חבורה עולם מלא היא. בחבורה אחת יש בה די והותר לפרנס ולחזק את כל באי עולם על כל מעבריהם, לבת אש לוהטת מכבשונו של הצדיק העליון, דיבורים אמיתיים ופשוטים בתכלית אך נוקבים עד עמקי השיתין.

בכל חבורה שהיא, בכל שבוע, נכנס אברך על כל מעבריו ומטעניו הגשמיים והרוחניים ויוצא כעבור זמן קצר אדם אחר לגמרי! הלב התעורר לחיים, הרצונות בוערים, הנשמה התעוררה לבקש, הספרים מאירים לו וכל חייו משתנים לטובה.

'החבורה' - מילת קסם השזורה כחוט השני בחייהם של עשרות האברכים, המפתח והערובה לכל החפץ בחיים לחיבור קשר נצחי לעבודת ה' בכלל ועניין רביה"ק בפרט. פעם בשבוע, יהיה מה שיהיה, מפנים האברכים מזמנם לקיים צוואת רביה"ק להחזיק עצמינו יחד, לקבל כל אחד מנקודת חברו, להתעורר ולהתנער מאדישות החיים, להיזכר מחדש מה התכלית כאן בעולם, ולהזכיר את עצמינו וחברנו באוצרות הנוראות המצויות בידינו.

ועוד חזון למועד על הפעולות הברוכות של 'חבורות האברכים' בכינוסים, שבתות התאחדות, מלווה מלכה, ועוד.

<<<

לִנְסֹעַ בְּמֶשֶׁךְ כַּמָּה שָׁעוֹת עַל כְּבִישׁ יָשָׁר שֶׁמּוֹבִיל אוֹתָנוּ יְשִׁירוֹת לְכִוּוּן הַגְּבוּל, וְלָכֵן לֹא הֶגִּיוֹנִי שֶׁיֵּשׁ כָּאן דֶּרֶךְ קִצּוּר שֶׁיְּכוֹלָה לְקַצֵּר לָנוּ אֶת הַדֶּרֶךְ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הַנְּסִיעָה הַכְּבִישׁ הָרָאשִׁי..."

"וְלֹא רַק זֶה", הִמְשִׁיךְ אַבָּא וְאָמַר. "הַנֶּהָג לֹא נִסָּה אֲפִלּוּ לְהַצִּיג בְּפָנַי אֶת הַתֵּרוּץ שֶׁמְּדַבֵּר בְּקִצּוּר דֶּרֶךְ. הוּא מִתְעַקֵּשׁ שֶׁזּוֹ הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה בָּהּ הָיִינוּ צְרִיכִים לִנְסֹעַ מִלְّכַתְּחִלָּה, כְּשֶׁלִּי בָּרוּר שֶׁזֶּה מַמָּשׁ מַמָּשׁ לֹא הַדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה. הוּא אֲפִלּוּ לֹא מוּכָן לְנַסּוֹת לִבְדֹּק שׁוּב בַּמַּפָּה אוּלַי הוּא טוֹעֶה. אֲנִי מַמָּשׁ לֹא מַצְלִיחַ לְהָבִין מָה יְכוֹלָה לִהְיוֹת הַסִּבָּה לְכָךְ..."

|||

לְאַחַר שֶׁאַבָּא שִׁתֵּף אוֹתָם בְּמָה שֶׁקּוֹרֶה, הוּא פָּנָה לִילָדָיו וְאָמַר, "שִׁמְעוֹן וְלֵוִי, אֲנִי בֶּאֱמֶת לֹא יוֹדֵעַ מָה לוֹמַר לָכֶם. נִסִּיתִי לְדַבֵּר כָּל מָה שֶׁאֲנִי רַק יָכוֹל עִם הַנֶּהָג - וְאֵין עִם מִי לְדַבֵּר. כָּעֵת נִשְׁאַר לָנוּ רַק לְהִתְפַּלֵּל לְאָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם שֶׁבְּוַדַּאי מְחַכֶּה לִשְׁמֹעַ אֶת הַתְּפִלּוֹת שֶׁלָּנוּ..."

המשך בעלון הבא

ברכת מזל טוב

ברכת מזל טוב חמה ולבבית שגורה בזאת לידידנו היקרים

להולדת הבן

הר"ר **בנימין אטינגר** הי"ו
בית שמש

הר"ר **ישראל בקאן** הי"ו
ירושלים

הר"ר **נחמן יצחק גולדברגר** הי"ו
צפת

הר"ר **נחמן גולשבסקי** הי"ו
בית שמש

הר"ר **שמעון חשין** הי"ו
ירושלים

הר"ר **יחיאל ירבלום** הי"ו
ברכפלד

הר"ר **ישראל מ. פוקסברומר** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יואל פרלמוטער** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יעקב ברי"נ רוזנבלט** הי"ו
בית שמש

הר"ר **חיים בנימין שרבינטר** הי"ו
הר יונה

הר"ר **שמואל אייזיק שפירא** הי"ו
ירושלים

להולדת הבת

הר"ר **יצחק ברגשטיין** הי"ו
בית שמש

הר"ר **ישראל זלמן גולדבלט** הי"ו
בית שמש

הר"ר **נתן שמעון היילפרין** הי"ו
ירושלים

הר"ר **ישראל וולרשטיין** הי"ו
ירושלים

הר"ר **ישעיה משה וייס** הי"ו
בית שמש

הר"ר **בנימין זאב חשין** הי"ו
ירושלים

הר"ר **נחמן מאיר חשין** הי"ו
בית שמש

הר"ר **זאב לור** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יחזקאל מנס** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יהושע העשיל פרנקיל** הי"ו
בית שמש

הר"ר **שמעון צ'צ'יק** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יעקב קלצקי** הי"ו
בית שמש

הר"ר **ישראל קלצקי** הי"ו
ירושלים

להכנס הבן לעותו"מ

הר"ר **אלעזר מרדכי ברייגס** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יוסף הערש גוטפרב** הי"ו
בית שמש

הר"ר **משה גרובר** הי"ו
ירושלים

הר"ר **מרדכי יגליק** הי"ו
ירושלים

הר"ר **זאב בר"נ ליברמנטש** הי"ו
בית שמש

הר"ר **ישראל סיעה** הי"ו
ירושלים

הר"ר **אהרן בצלאל רבינוביץ** הי"ו
בית שמש

הר"ר **עקיבא רוזנפלד** הי"ו
בני ברק

הר"ר **שמעון דוב שפירא** הי"ו
בית שמש

לאירוסי צאצאיהם

הר"ר **ישראל נחמן אנשין** הי"ו
בית שמש

הר"ר **נפתלי אנשין** הי"ו
בית שמש

הר"ר **נחמן בורשטיין** הי"ו
ירושלים

הר"ר **דוד ברגשטיין** הי"ו
בית שמש

החתן **ברוך** בר' הלל זל **גולדברגר** הי"ו
ירושלים

הר"ר **אברהם יצחק וויספיש** הי"ו
בית שמש

הר"ר **עזרא לדרמן** הי"ו
בית שמש

הר"ר **יהודה פיליפ** הי"ו
בית שמש

הר"ר **משה צוקר** הי"ו
ירושלים

הר"ר **מנחם קניג** הי"ו
בני ברק

הר"ר **עמרם רוזנפלד** הי"ו
ירושלים

הר"ר **נחמן שור** הי"ו
בני ברק

לנישואי צאצאיהם

הר"ר **שמואל הורביץ** הי"ו
בית שמש

הר"ר **דוד טוביה כיטוב** הי"ו
ברכפלד

הר"ר **ישראל כהן** הי"ו
ירושלים

הר"ר **מרדכי קניג** הי"ו
בית שמש

הר"ר **נתן שיין** הי"ו
ירושלים

לנישואיו

הר"ר **משה נפתלי קניג** הי"ו
בית שמש

NSW